

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Petra Hluštíka, Ph. D., ve věci

žalobkyně: T. T. N., narozená X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí ČR**
sídlem Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2019, č. j. 111903-13/2019-OPL

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.) Vymezení věci

1. Žalobkyně je vietnamské státní příslušnosti a od roku 2006 se zdržuje na území ČR. V době od 4. 8. 2013 do 3. 8. 2015 měla na území ČR povolen dlouhodobý pobyt za účelem podnikání. Žádost žalobkyně ze dne 24. 6. 2015 o prodloužení tohoto pobytového oprávnění však Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 28. 4. 2016 zamítlo s odůvodněním, že žalobkyně neplní účel povoleného pobytu, neboť namísto podnikání

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

vykonává závislou práci jako kuchařka v bistro. Žalobu proti rozhodnutí o odvolání žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí ministerstva zamítl zdejší soud rozsudkem ze dne 11. 7. 2018, č. j. 65 A 39/2017-37, který nabyl právní moci dne 23. 8. 2018. Žalobkyni byl vydán výjezdní příkaz s platností do 5. 11. 2018. Dne 30. 10. 2018 podala žalobkyně žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu.

2. Dne 5. 12. 2018 byla Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „ZÚ v Hanoji“) doručena žádost žalobkyně o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky, konkrétně soužití s manželem V. L. N., který má na území ČR povolen trvalý pobyt. V žádosti o povolení pobytu žalobkyně současně požádala o upuštění od povinnosti osobního podání této žádosti. Uvedla, že se zdržuje na území ČR, má zde rodinné a sociální zázemí, nikdy se nedopustila protiprávního jednání a ČR je jejím opravdovým domovem. Dále uvedla, že od srpna 2018 trvale (několikrát denně) volá na číslo stanovené konzulárním oddělením zastupitelského úřadu ke sjednání termínu podání žádosti o vydání pobytového oprávnění, avšak zcela marně. Jelikož nebyla úspěšná ani v jednom případě, je jí jasné, že v případě vycestování již téměř nebude možné o pobytové oprávnění požádat, získat je a vrátit se k manželovi, přátelům a práci. Trvání na osobním podání žádosti označila žalobkyně za zcela nadbytečné, nelogické a nevhodné. Zároveň poukazovala na to, že systém objednání se k termínu podání pobytové žádosti je dlouhodobě nefunkční a komplikovaný a nelze zaručit, že bude schopna svou žádost v případě jejího vycestování do Vietnamu vůbec podat. Lhůta 270 dnů pro vyřízení žádosti je nadto dle žalobkyně velmi dlouhá, a tudíž nelze takto vynucené odloučení od rodiny považovat za přiměřené. Dále v žádosti odkázala na stanoviska Veřejného ochránce práv a judikaturu.
3. ZÚ v Hanoji usnesením ze dne 4. 1. 2019 žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zamítl a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavil. Ministr zahraničních věcí rozhodnutím ze dne 24. 4. 2019 vyhověl rozkladu žalobkyně, uvedené usnesení zrušil a věc vrátil ZÚ v Hanoji k novému projednání.
4. Usnesením ze dne 3. 5. 2019, č. j. 1742-1/2019-HANOKO ZÚ v Hanoji opětovně žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zamítl a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavil. Výrok usnesení ZÚ v Hanoji odůvodnil tím, že žalobkyně s žádostí ve smyslu § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nedoložila důvody, pro které o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobyt žádala, tj. nedoložila, že by se o telefonickou či e-mailovou registraci v rozhodném období byť jen jedenkrát pokusila, toliko uvedla obecná nekonkretizovaná tvrzení. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně opět rozklad, který ministr zahraničních věcí v záhlaví označeným rozhodnutím ze dne 8. 8. 2019 zamítl a usnesení ZÚ v Hanoji potvrdil.

II.) Žaloba a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně požadovala zrušení napadeného rozhodnutí. Tvrdí-li dle žalobkyně žalovaný, že k žádosti nedoložila žádný důkaz o svých pokusech zajistit si telefonicky termín, a poukázal-li na skutečnost, že od října 2018 byl rezervační systém změněn na e-mailový, jedná se o projev účelové oponentury, jelikož pro žalobkyni je relevantní, že se pokoušela zajistit si termín telefonicky právě od srpna do října 2018. Právě marnost této opakované snahy ji vedla k podání předmětné žádosti, neboť usoudila, že nemá jistotu, že by si v případě vycestování do země původu dokázala termín zajistit. Telefonické pokusy

žalobkyně o registraci může potvrdit její manžel, který se sám pokoušel na danou telefonní linku několikrát volat, a dále i právní zástupce žalobkyně. Závěr o tom, že žalobkyně neprokázala svá tvrzení, že se nemohla v rozhodné době registrovat, je tak dle žalobkyně irelevantní a nepřezkoumatelný. Rozhodnou dobou je totiž doba, po kterou se nemohla objektivně registrovat, nikoli skutečnost, že se následně způsob registrace změnil. Z aplikační praxe je nadto známo, že ani nově nastavený systém e-mailové registrace nebyl řádně fungující a nedokázal reagovat na všechny žádosti žadatelů, ačkoli cizinci žádající o pobyt za účelem soužití rodiny mají nepochybně na umožnění podání žádosti nárok. Žadatel by v souladu s principy demokratického právního státu mělo být umožněno žádost podat. Registrace k podání však ani nadále není objektivní a připomíná hru „první vyhrává“. Právě neumožnění podání žádosti lidsky důstojným způsobem a v přiměřeném čase mělo být důvodem vyhovění její žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

6. ZÚ v Hanoji se dle žalobkyně vůbec nezabýval dalšími důvody její žádosti, a sice tvrzením, že trvání na osobním podání žádosti je nadbytečné, nelogické a ne hospodárné, neboť nutnost opustit území ČR by generovalo nemalé finanční náklady, představovalo by významný zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejího manžela a také lhůta 270 dnů pro vyřízení žádosti je velmi dlouhá. Takto vynucené několikaměsíční odloučení od manžela, aniž by to vyžadoval veřejný zájem, či to bylo jinak nezbytné, nelze dle žalobkyně považovat za přiměřené, naopak jde o postup přepjatě formalistický, neboť žalobkyně je nucena vycestovat jen za účelem osobního podání žádosti, ačkoli na území ČR již pobývala, zjevně žádá o pobyt důvodně a nebude ji třeba nijak zvlášť prověřovat.
7. Žalobkyně uvedla, že jí není garantováno, že jí prostřednictvím stávajícího systému, který je přinejmenším velmi neobjektivní a komplikovaný, bude umožněno předmětnou žádost vůbec podat a tedy domoci se základního práva na volný přístup k orgánům veřejné moci, jako jednoho ze základních aspektů práva na spravedlivé řízení. Odkázala na stanoviska Veřejného ochránce práv a judikaturu, z jejichž závěrů dovodila, že je povinností správního orgánu zahájit správní řízení v případech, je-li podána žádost o dlouhodobé vízum či pobyt poštou a obsahuje výslovnou žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Aktuální stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 11. 7. 2018 dle žalobkyně dokládá přetrvávající nedostatky objednávacího systému na ZÚ v Hanoji. Neumožňuje-li tak aktuální systém objednávání termínů podání žádostí lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase, musí dle žalobkyně ZÚ v Hanoji považovat poštou podané žádosti za účinně podané. Žalovanému vytkla, že se námitkou nefunkčnosti systému dostatečně nezabýval a reagoval na ni jen odkazem na zákonem přiznanou pravomoc rozhodnout o tom, jakým způsobem umožní žadatelům žádosti podávat, aniž reflektoval skutečnost, že je jím zvolený systém nefunkční.
8. Napadené rozhodnutí je dle žalobkyně rovněž v rozporu se směrnicí 2003/86/ES, jež zakotvuje právo na sloučení rodiny při splnění stanovených podmínek. Směrnice sice zavazuje členské státy pouze k cíli právní úpravy, vnitrostátní legislativa a praxe však musí zajistit efektivní nikoli jen iluzorní výkon tohoto práva.
9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě požadoval zamítnutí žaloby. Popsal, jakým způsobem konkrétně na ZÚ v Hanoji probíhala v období srpna a září 2018 telefonická registrace termínů pro osobní podání žádostí o pobyty a jak tato registrace fungovala od října 2018 prostřednictvím objednávacích e-mailů s použitím zveřejňovaných alfanumerických kódů. Dále poukázal na skutečnost, že již v napadeném rozhodnutí označil za klíčovou absenci

věrohodně doložených důkazů o marných pokusech žalobkyně o telefonickou registraci, přičemž povinnost doložit důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobyt vyplývá přímo ze zákona rovněž z ustálené judikatury NSS. Žalobkyně tedy sice splnila povinnost tvrzení, nikoliv však povinnost důkazní. Tu mohla splnit např. výpisem telefonního operátora za příslušné období. Tvrzení o tom, že existují osoby, které mohou marné pokusy o telefonickou registraci potvrdit, je dle žalovaného irelevantní, jelikož se objevilo poprvé až v žalobě. Žalobkyně byla povinna jej navrhnout již v řízení před správním orgánem I. stupně. Jelikož žalobkyně nedoložila, že by se po dobu 2 měsíců marně pokoušela o telefonickou registraci, nemohl správní orgán posoudit, zda se jí nedaří podat žádost v přiměřeném čase a lidsky důstojným způsobem, tj. že v jejím konkrétním případě jsou dány důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

10. Objednací systém dle žalovaného byl a je založen na tom, že se žadatel může k osobnímu podání žádosti zaregistrovat odkudkoliv a po úspěšné registraci je mu přidělen termín osobního podání žádosti v řádu týdnů. Tvrzení žalobkyně o tom, že by byla nucena vycestovat bez záruky, že bude svou žádost vůbec moci podat, tedy není pravdivé. Tvrzený zásah do rodinného a soukromého života je v případě žalobkyně přiměřený, trval by jen po dobu nezbytnou k legalizaci pobytu, situace žalobkyně není nijak výjimečná a ve srovnání s případy, kdy žadatelé pečují o nezletilé děti, i velmi dobře řešitelná. K návštěvě manžela by žalobkyně mohla využít krátkodobé vízum. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně pobývá na území ČR bez platného pobytového titulu a nerespektuje příkaz k vycestování. Žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění jí byla dne 11. 12. 2018 zamítnuta. Trvání na osobním podání žádosti není výrazem přepjatého formalismu, jde o povinnost vyžadovanou zákonem, která je racionálně odůvodněna.
11. Dále žalovaný poukázal na skutečnost, že tvrzenou nefunkčnost nového e-mailového rezervačního systému vyvrací nejnovější judikatura. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně od října 2018 do dnes nevyvíjela k řešení své situace žádnou aktivitu, resp. neučinila žádný další pokus o objednání se za účelem osobního podání žádosti o pobyt, přestože je od října 2018 zaveden funkční objednávací systém prostřednictvím e-mailu, který zejména u žádostí o pobytové tituly za účelem sloučení rodiny garantuje vysoké procento úspěšnosti.
12. Závěrem žalovaný uvedl, že právo na sloučení rodiny zakotvené ve směrnici 2003/86/ES nebylo nijak zpochybněno. Jakýkoli objednávací systém je jen organizací podávání žádostí, jež spadá do tzv. procesní autonomie členských států.

III.) Posouzení věci krajským soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání.
14. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu osobně, čímž se dle odst. 2 téhož ustanovení rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon.

15. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců může zastupitelský úřad *v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.*
16. Podle § 169f odst. 1 zákona o pobytu cizinců může zastupitelský úřad stanovit, že žadatel je *povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu, a to pro účel pobytu, za kterým je tato žádost podávána, způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce a na svých internetových stránkách.*
17. Žalobkyně požádala o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území ČR (§ 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců), o jehož vydání musí žadatel podle § 169d odst. 1 téhož zákona požádat osobně na příslušném zastupitelském úřadě. Termín osobního podání žádosti si žadatel musí sjednat předem (§ 169f odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Mezi účastníky není sporné, že k tomu sloužil do října 2018 systém telefonického objednávání a od října 2018 e-mailový registrační systém.
18. Podat žádost o taxativně zákonem vymezené pobyty jinou formou než osobním podáním je výjimečná možnost, v judikatuře přiléhavě nazývaná „nouzovým“ způsobem podání žádosti, který nemá sloužit toliko k pohodlnějšímu podání žádosti pro žadatele, kteří se nezdržují v domovském státě. Vymezení typových případů, za nichž je důvodné od osobního podání žádosti upustit, se Nejvyšší správní soud opakovaně věnoval, viz shrnutí judikatury v bodě 11 jeho rozsudku ze dne 30. 7. 2020, č. j. 2 Azs 148/2019-40. Konkrétní důvody, které odůvodňují upuštění od povinnosti podat žádost osobně, musí vymezit žadatel, což plyne z jeho povinnosti důvodnost žádosti „doložit“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67). Žadatel musí uvést zcela konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti. V případě, že odvozuje důvodnost upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění z toho, že se mu z důvodů na straně správního orgánu nedaří podat žádost standardním způsobem, musí doložit konkrétní neúspěšné pokusy o registraci k termínu osobního podání žádosti, nikoli jen obecně odkázat na to, že se o ni v určitém období pokoušel (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36).
19. Právě to však žalobkyně ve své žádosti učinila. V žádosti, datované dnem 15. 11. 2018, uvedla pouze to, že od srpna 2018 trvale (několikrát denně) volá na číslo stanovené konzulárním oddělením ZÚ v Hanoji ke sjednání termínu podání žádosti o vydání pobytového oprávnění, avšak zcela marně. Žalobkyně se tedy omezila jen na obecné tvrzení o každodenním uskutečňování telefonických hovorů v (blíže neurčeném) období od srpna do blíže neurčeného období, o němž žalovaný na str. 5 napadeného rozhodnutí (dle názoru soudu zcela logicky) z kontextu podání a použitého slovesného tvaru („volá“),

dovodil, že se mělo jednat o období trvající až do sepsání žádosti (15. 11. 2018), tj. i o období od října 2018 do 15. 11. 2018, kdy se již termíny k osobnímu podání žádosti neobjednávaly telefonicky, nýbrž e-mailem, což dle žalovaného svědčí o tom, že žalobkyně ve skutečnosti od října 2018 již žádnou aktivitu k řešení své situace nevyvíjela. Žádné důkazy k prokázání těchto obecných tvrzení žalobkyně k žádosti nedoložila, ani neoznačila.

20. Krajský soud se s ohledem na shora uvedené ztotožňuje se závěrem žalovaného, že za popsané situace ZÚ v Hanoji nepochybil, když žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zamítl, neboť žalobkyně v rozporu s § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců „nedoložila“ důvody, pro které o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobyt žádala, jelikož konkrétně netvrdila, kdy a kolikrát se měla o dovolání se na ZÚ v Hanoji marně pokusit a o této své aktivitě nepředložila žádný důkaz. Rozklad žalobkyně, jímž brojila proti usnesení ZÚ v Hanoji, sice obsahoval výtky vůči objednávacímu systému, zejména vůči tomu, jehož žalobkyně zřetelně od října 2018 do dne podání žádosti vůbec nevyužila, avšak blíže nevysvětluje, proč právě žalobkyně, na rozdíl od ostatních žadatelů o pobytová oprávnění ve Vietnamu, nemá šanci sjednat si v přiměřeném časovém horizontu termín.
21. Krajský soud považuje za důležité zdůraznit, že jedním z klíčových principů, na kterých je soudní přezkum rozhodnutí založen, je uskutečňování přezkumu jen v mezích žalobních bodů. Soud se může zabývat jen takovými žalobními body (důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí), které žalobce v žalobě uplatnil (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Z pravidla vázanosti krajského soudu žalobními body sice existují četné výjimky, žádná z nich však na posuzovaný případ nedopadá. Krajský soud se proto nemohl zabývat tím, zda ZÚ v Hanoji nepochybil tím, když žalobkyni k upřesnění jejích tvrzení uvedených v žádosti ze dne 15. 11. 2018 a k doložení důkazů k jejich prokázání nevyzval, ani tím, zda žalovaný nepochybil tím, že v žalobou napadeném rozhodnutí nereagoval na skutečnost, že v doplnění rozkladu ze dne 5. 6. 2019 (na straně 3 v prvním odstavci), žalobkyně uvedla, že se pokusů o registraci účastnilo několik osob, které by mohly její tvrzení potvrdit, a to přinejmenším její manžel a její právní zástupce, tj. že poprvé alespoň označila důkazy k prokázání svých tvrzení uvedených v žádosti. Žalobkyně totiž nic z toho v žalobě nenamítla. Žalobkyně nepopřela, že k žádosti ze dne 15. 11. 2018 nedoložila žádné důkazy o tom, že se v jejím případě jedná o odůvodněný případ, ani nevytýkala žalovanému, že přehlédl či pominul její důkazní návrh zmíněný v rozkladu. Žalobkyně v žalobě z větší části toliko replikovala obsah rozkladu a některé námitky vznášela výslovně proti prvostupňovému rozhodnutí, aniž reflektovala obsah žalobou napadeného rozhodnutí.
22. Z bohaté ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že obsah a kvalita žaloby předurčuje kvalitu rozsudku krajského soudu, přičemž není povinností soudu ani vyzývat žalobce k hlubší konkretizaci žalobních bodů. Řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78 a ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, jakož i rozhodnutí Ústavního soudu, např. sp. zn. II. ÚS 460/15 a II. ÚS 460/15).

23. Uvedla-li proto žalobkyně v žalobě shodně jako v doplnění rozkladu ze dne 5. 6. 2019, že neví, jak by měla telefonické hovory na ZÚ v Hanoji v srpnu a září 2018 prokázat, ale že při jejich uskutečňování byli přítomni její manžel a advokát, nebylo úkolem soudu domýšlet za žalobkyni (zastoupenou advokátem) argumenty, které by snad s takovým žalobním tvrzením mohly souviset a které by hypoteticky mohly zpochybnit zákonnost napadeného rozhodnutí. Pokud by tak totiž soud učinil, nepřípustně by vykročil z mezí soudního přezkumu, které mu zákon vytyčuje.
24. Z judikatury soudů rozhodujících ve správním soudnictví vztahující se k výkladu § 169d a 169df zákona o pobytu cizinců vyplývá, že v každém případě je třeba individuálně zvážit celkovou dobu, po kterou cizinec neúspěšně usiloval o sjednání termínu osobního podání žádosti, jakož i jiné důležité faktory, které žadatel uvede (např. typ žádaného pobytového titulu, osoba žadatele, věk, zdravotní stav, rodinné vazby v České republice atd.). Žalobkyně podle svého tvrzení opakovaně bezúspěšně usilovala o telefonické sjednání termínu k osobnímu podání žádosti, což by bylo nutné zohlednit v případě, pokud by toto tvrzení bylo dostatečně konkrétní a bylo prokázáno, což se nestalo. Stejně tak nelze žalovanému vytýkat, že v rámci kumulativního posuzování zohlednil k tíži žalobkyně i skutečnost, že ve svých (obecně tvrzených) snahách o telefonické sjednání termínu pokračovala i v době, kdy došlo ke změně objednáciho systému (což vyplývá z obsahu její žádosti), resp. že nový e-mailový systém vůbec nevyužila a od října 2018 až do doby sepsání (15. 11. 2018), resp. doručení (5. 12. 2018) žádosti ZÚ v Hanoji již žádnou aktivitu směřující ke sjednání termínu osobního podání žádosti nevyvinula, tj. od 1. 10. 2018 se již ani nepokusila vyřešit svou situaci standardním, zákonem předvídaným způsobem a s podáním žádosti otálela další měsíc a půl nejméně.
25. Nezhlednění dalších důvodů žádosti, tj. tvrzení o bezdůvodném a nepřiměřeném zásahu do rodinného života žalobkyně vynucováním povinnosti vycestovat „jen“ za účelem osobního podání žádosti, vytkla žalobkyně v žalobě výslovně ZÚ v Hanoji. Předmětem přezkumu soudu je však rozhodnutí žalovaného, který se k otázce přiměřenosti tohoto zásahu vyjádřil na str. 5 napadeného rozhodnutí v bodě „Začtvrté“ a proti jeho argumentaci žalobkyně žádné argumenty nevznesla.
26. Krajský soud neshledal důvodnými ani žalobní námitky týkající se způsobu sjednávání termínů k osobnímu podání žádosti na ZÚ v Hanoji. Jak již soud výše uvedl, žalobkyně se v rozkladu i v žalobě omezila na obecnou kritiku systému rezervace termínů prostřednictvím e-mailu, fungujícího od října 2018, který však sama vůbec nevyužila, tudíž její námitky nemohou být relevantní. Nadto, jak žalovaný správně v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, žalobkyně argumentovala stanovisky Veřejného ochránce práv a judikaturou soudů, které se zabývaly předchozím způsobem sjednávání termínů, nikoli registrací e-mailovou. Naopak žalovaný přílehavě odkázal na judikaturu vyslovující se aktuálnímu (e-mailovému) způsobu sjednávání termínů, tak, že jej nelze a priori za nefunkční označovat (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2019, č. j. 9 Azs 440/2018-44).
27. V rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, publ. pod č. 2756/2013 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„žadatel o vízum, jakkoli nemá právní nárok na vstup do České republiky, má právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny) při vyřizování žádosti o takový vstup. Toto právo v sobě zahrnuje především předvídatelné a běžným žadatelem obvykle splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení žádosti, k nimž je nutno počítat i možnost podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem“*. Tyto závěry pak potvrdil

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, kde konstatoval: „[j]e na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“

28. S účinností od 15. 8. 2017 bylo do zákona o pobytu cizinců včleněno ustanovení § 169f, čímž bylo zákonem zastupitelským úřadům umožněno, aby předchozím sjednáním termínu podmínily podání žádosti o jakékoli pobytové oprávnění, tj. také podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Zákonodárce přitom ponechal na konkrétním zastupitelském úřadu, aby určil způsob, kterým je cizinec povinen si termín osobního podání žádosti předem sjednat, a aby tento způsob zveřejnil na své úřední desce (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35, a ze dne 25. 10. 2018, č. j. 4 Azs 249/2018-50). Skutečnost, že tak ZÚ v Hanoji v posuzovaném případě učinil, není sporné. Žalobkyně tudíž nebyla krácena na svém právu na spravedlivý proces. Podáním žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové oprávnění bylo zahájeno řízení o žádosti o pobyt. V souladu s § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců následně došlo k zastavení řízení o pobytové žádosti, neboť nebylo upuštěno od podmínky osobního podání žádosti. K zastavení řízení a zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání žádosti došlo na základě správního rozhodnutí, proti němuž se žalobkyně bránila řádným opravným prostředkem (rozkladem). Rozhodnutí žalovaného o rozkladu poté učinila i předmětem soudního přezkumu.
29. V již citovaném rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval, že „si je vědom, že zejména v zemích, kde existuje vysoký tlak poptávky po zaměstnání v České republice nad nabídkou, kterou je Česká republika z politických, společenských a ekonomických důvodů ochotna akceptovat (typicky Vietnam či Ukrajina), musí existovat systém, který efektivně, tedy zejména za únosných nákladů, jež ponese český stát, dokáže zvládnout velkou masu žádostí o pobytová oprávnění nejružnějšího druhu, z nichž převážně většině nebude vyhověno. Česká republika má v zásadě neomezený prostor k úvaze, nakolik umožní státním příslušníkům té či oné země pracovat či vyvíjet jinou aktivitu v České republice; svou praxi v tomto ohledu může měnit podle svých potřeb.“ Intervence soudu by však byla namísto v okamžiku, pokud by sjednání termínu k osobnímu podání žádosti „nebylo s ohledem na kapacitu a organizaci žalovaného v podstatě možné, případně pokud by nebylo možné v přiměřené době“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2019, č. j. 5 Azs 234/2018-43). V posuzovaném případě nebylo prokázáno, že by žalobkyně s ohledem na kapacitu či organizaci ZÚ v Hanoji nebyla s to sjednat si termín k osobnímu podání žádosti vůbec či alespoň v přiměřené lhůtě. Prostor pro intervenci soudu zde tudíž není.
30. Konečně soud nepovažoval za důvodnou ani námitku, podle níž postup zastupitelského úřadu odporuje Směrnici o právu na sloučení rodiny. Jak uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 11. 2. 2020, č. j. 29 A 72/2018-59, s jehož závěrem se zdejší soud ztotožňuje, daná Směrnice nepředstavuje komplexní a úplnou úpravu veškerých procesních

otázek při podávání žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny. Řada procesních aspektů při podávání těchto žádostí tak danou Směrnicí vůbec není upravena a je ponecháno na členských státech, aby, při respektování smyslu a účelu Směrnice, tyto upravily ve své vnitrostátní úpravě. Uvedené platí právě i pro otázku formy podání žádosti o dlouhodobý pobyt a pro postup před podáním samotné žádosti, které Směrnice nijak neupravuje.

IV.) Závěr a náklady řízení

31. Jelikož neshledal krajský soud žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když plně procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto soudním řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Olomouc 24. března 2021

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.